

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 29.12.1981, sp. zn. 1 Cz 37/81, ECLI:CZ:NS:1981:1.CZ.37.1981.1

Číslo: 15/1983

Právní věta: Nedodržení povinností a neprovedení opatření, jež jsou pořadatelům sportovního utkání (např. v ledním hokeji) uloženy soutěžním řádem, vydaným příslušným orgánem Československého svazu tělesné výchovy, jakož i směrnicemi tohoto orgánu pro provoz a užívání zařízení ve správě tělovýchovných organizací, je třeba brát v úvahu při posouzení odpovědnosti tělovýchovné organizace za škodu vzniklou divákovi při sportovním utkání, a to z důvodu jednání organizace odporujícího povinnosti počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví (§ 415 o. z.), a tedy i z důvodu porušení právní povinnosti ve smyslu ustanovení § 421 odst. 1 o. z.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 29.12.1981

Spisová značka: 1 Cz 37/81

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody, Odpovědnost za škodu, Sport

Předpisy: 40/1964 Sb. § 415
§ 421

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobkyně se domáhala zaplacení částky 1833 Kčs na náhradu škody z úrazu, který utrpěla 17. 1. 1979 jako divák při hokejovém utkání na zimním stadionu žalované tělovýchovné organizace. Uvedla, že při tomto utkání vyhodil jeden z hráčů hokejkou do hlediště kotouč, kterým byla zasažena. Žalovaná částka představuje náhradu za ztrátu na výdělku ve výši 683 Kčs a bolestné ve výši 1150 Kčs.

Rozsudkem okresního soudu v Třebíči bylo žalovanému uloženo zaplatit žalobkyni částku 1833 Kčs a na nákladech řízení částku 350 Kčs, neboť soud dospěl k závěru, že žalovaná organizace nezajistila bezpečnost diváků v průběhu hokejového utkání (tedy i žalobkyně), jak bylo její povinností ve smyslu soutěžního řádu ledního hokeje. Proto v celém rozsahu odpovídá žalovaná organizace žalobkyni za škodu na zdraví, kterou utrpěla zraněním ze 17. 1. 1979.

Rozsudkem krajského soudu v Brně byl rozsudek soudu prvního stupně potvrzen a žalovaná organizace byla zavázána zaplatit žalobkyni na nákladech odvolacího řízení 145 Kčs do 3 dnů od právní moci rozsudku. Odvolací soud dovodil odpovědnost žalované organizace z článku 4, 16-1

soutěžního řádu ledního hokeje a z ustanovení § 421 o. z., které vychází z předpokládané viny, s tím, že žalovaná organizace ničím neprokázala, že by si žalobkyně úraz přivodila svým zaviněním. Dále odvolací soud došel k závěru, že vzhledem k článku 4, 16-1 soutěžního řádu ledního hokeje je nutno odpovědnost pořádajícího oddílu a jeho soupeře pokládat za solidární ve smyslu ustanovení § 438 o. z., a je tedy na vůli poškozené, na kom bude náhradu škody vymáhat.

Nejvyšší soud ČR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČR, tak, že uvedenými rozsudky soudů obou stupňů byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 421 odst. 1, 2 o. z. organizace odpovídá občanovi za škodu, kterou mu způsobila porušením právní povinnosti. Škoda je způsobena organizací, jestliže byla způsobena v rámci plnění jejich úkolů těmi, kteří tyto úkoly plnili. Organizace se své odpovědnosti ve smyslu ustanovení § 421 odst. 3 o. z. zproští, jestliže prokáže, že škodě nemohla zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze na ní požadovat. Své odpovědnosti se však nemůže zprostit poukazem na to, že plnila opatření nadřízených orgánů.

Předpokladem odpovědnosti žalované organizace za škodu způsobenou na zdraví žalobkyně je tedy porušení konkrétní právní povinnosti žalovanou organizací (v úvahu by mohlo přicházet i porušení povinnosti vyplývající z ustanovení § 415 o. z.), dále existence škody a příčinná souvislost mezi porušením právní povinnosti žalovanou organizací a škodou vzniklou na zdraví žalobkyně. Jsou-li prokázány shora uvedené předpoklady odpovědnosti, může se žalovaná organizace odpovědnosti zprostit, prokáže-li, že škodu nezavinila (§ 421 odst. 3 o. z.).

Soudy obou stupňů ve svých rozsudcích poukazují na to, že žalovaný porušil ustanovení článku 4, 16-1 soutěžního řádu ledního hokeje, v němž je pořadateli každého jednotlivého utkání uložena povinnost učinit všechny přípravy a opatření pro regulérní a hladký průběh utkání a které stanoví, že za zajištění pořádku na hřišti je odpovědný pořádající oddíl spolu se svým soupeřem a že oba oddíly nesou společně plnou odpovědnost za bezpečnost hráčů, rozhodčích, delegovaných orgánů, jakož i obecnstva.

Uvedený soutěžní řád ledního hokeje sám nemá povahu obecně závazného předpisu (srov. § 4 odst. 1 zákonného opatření č. 4/1962 Sb. ve znění zákona č. 164/1968 Sb.). K založení odpovědnosti žalované organizace by proto muselo být prokázáno, že žalovaná organizace porušila v souvislosti s tímto soutěžním řádem i povinnost vyplývající z obecně závazného právního předpisu, a že porušení takové povinnosti vedlo ke vzniku škody. V dosavadním řízení to prokázáno nebylo.

Protiprávnost může vyplývat z ustanovení § 415 o. z., které ukládá každému počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví a na majetku. Při hodnocení počínání žalované organizace z hlediska tohoto ustanovení lze brát v úvahu i uvedený soutěžní řád ledního hokeje a směrnice pro provoz a užívání zimních stadiónů ve správě tělovýchovných zařízení České organizace Československého svazu tělesné výchovy. Tyto předpisy ukládají řadu povinností a opatření pořadateli utkání, zejména pokud jde o zajištění řádného stavu hřiště a jeho vybavení, a stanoví také povinnosti, které musí plnit soutěžící oddíly tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví a na majetku. Těmito okolnostmi se soudy dosud plně nezabývaly a řádně nezjišťovaly, zda tyto povinnosti žalovaná organizace splnila.

Na podkladě dosud provedených důkazů nemohly soudy správně posoudit, zda jsou splněny předpoklady odpovědnosti za vzniklou škodu, když se řádně ve smyslu shora uvedených závěrů nezabývaly zjištěním, zda a v čem spočívá porušení právní povinnosti žalovanou organizací.

V dalším řízení bude nezbytné, aby soudy zjistily, zda kluziště zimního stadiónu, kde došlo k úrazu, bylo opatřeno ochrannými sítěmi odpovídajícími i požadavku citovaných směrnic a soutěžního řádu, a pokud tomu tak nebylo, zda tento nedostatek vzhledem k místu, kde byla žalobkyně, a k ostatním okolnostem úrazového děje byl příčinou předmětného úrazu. Jestliže by bylo zjištěno, že vzhledem k těmto konkrétním okolnostem nemohlo mít vybavení stadiónu uvedeným ochranným zařízením vliv na skutečnost, že došlo k úrazu žalobkyně, bude třeba provést potřebné důkazy k posouzení, zda vzhledem k uspořádání kluziště a hlediště tohoto stadiónu bylo nutné a technicky realizovatelné vybavení dalším zařízením pro přiměřenou ochranu diváků. K zhodnocení těchto odborných otázek by měl soud po náležitém zjištění skutkového stavu provést důkaz znalcem či vyjádřením příslušného orgánu Československého svazu tělesné výchovy a provést důkaz i správním spisem o kolaudaci tohoto sportovního zařízení, z něhož by rovněž mohly vyplývat okolnosti významné pro posouzení dané věci.

Teprve po provedení těchto a případně dalších potřebných důkazů by byl dán náležitý podklad k posouzení odpovědnosti žalované organizace nebo i dalšího subjektu, a zda tedy případně může jít o dělenou odpovědnost ve smyslu ustanovení § 438 odst. 1 o. z. či zda jsou dány podmínky pro založení solidární odpovědnosti podle ustanovení § 438 odst. 2 o. z. 1)

Z toho tedy vyplývá, že uvedenými rozsudky soudů obou stupňů byl porušen zákon v ustanoveních § 6, § 100, § 120 odst. 1 a § 153 odst. 1 o. s. ř. ve vztahu k ustanovením § 415 a § 421 o. z.

1) Znění ustanovení č. 438 o. z. je tu míněno před novelizací zákonem č. 131/1982 Sb.